

telser Sted. Der bør nedlægges nogle af de kostbareste Statsskoler og sættes en bestemt Begrænsning for Tilgangen til vore højere Skoler. Det bør der ikke alene af finansielle Grunde, men ogsaa af almindelige nationale Grunde, thi vi er i høj Grad i Færd med her i Landet at faa et Eksamensproletariat, idet den meget lette Adgang til den højere Skole kalder en Mængde unge bort fra det praktiske Liv ind paa Eksamensvejen i langt større Antal, end der virkelig er Brug for det. Det var en Reduktion, som altsaa vilde kunne tjene et dobbelt Formaal. Jeg vilde ogsaa tro, at der paa Justitsministeriets og for øvrigt paa alle Ministeriers Budgetter ved en kritisk Gennemgang vilde kunne naas gode Resultater, men Enkeltheder i saa Henseende er det ikke Tiden til at tale om i Dag. Det vil der blive Lejlighed til at tale om ved Gennemgang af Finansloven.

Naar nu Spørgsmaalet bliver om Anvendelsen af de meget betydelige Beløb, som efter min Mening kan og bør spares paa vort Udgiftsbudget, saa anser jeg Nedsættelsen af Gods- og Kreaturtaksterne for at være det vigtigste, det mest paatrængende i Øjeblikket, derefter Nedsættelse af de kommunale Skatter. Disse er i Virkeligheden, i hvert Fald i Landdistrikterne og mange Byer, meget mere trykkende end Statsskatterne, og det gælder om at tilvejebringe en Formindskelse her. Hvorledes skal man da tilvejebringe en Formindskelse? Jeg tror, at den mindst heldige Vej dertil er den, som Regeringen har foreslaaet, rent bortset fra, at Regeringen har knyttet Gennemførelsen deraf til en umulig Betingelse. Den mindst heldige Vej er vistnok den, Regeringen har foreslaaet: et Tilskud paa 10 Mill. Kr., der uddeles efter den nugældende Regel for Kommunetilskuddet paa halvanden Million. Jeg tror ikke, denne Regel er heldig i sig selv, og jeg tror, at et saadant Tilskud i nogen Grad kunde opmuntre til en vis Ødselhed hos Kommunerne, noget, man sikkert ikke behøver at opmuntre til. Noget, jeg vilde mene var langt vigtigere, var, at vi ved selve vor Lovgivnings Indretning lettede Kommunerne og skaffede dem større Dispositionsfrihed, og at vi ved en fornuftig Reduk-

tion af de sociale Udgifter under Hensyn til de stedfundne Forandringer i Kroneværdien og de stedfundne økonomiske Forandringer skaffede Kommunerne en Lettelse og maaske nogen Formindskelse af den Del af Byrderne, som Kommunerne skal bære. Men navnlig vilde jeg anse det for paakrævet at tage hele Vejspørgsmaalet op; overhovedet hele det finansielle Forhold mellem Stat og Kommune, først og fremmest med Hensyn til Vejene og muligvis ogsaa paa andre Omraader, som f. Eks. med Hensyn til Politivæsenet. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det, der maa kræves, er, at der finder en ændret Fordeling Sted, for saa vidt Staten skaffer sig Midler dertil gennem Nedsættelse af sine Udgifter, en ændret Fordeling, hvorved Kommunerne regulært faar mindre Beløb at udrede og større Dispositionsfrihed — en Dispositionsfrihed, jeg dog vil haabe, de efter de overmaade triste Erfaringer, som er gjort, ikke vilde udnytte til at skabe et nyt Udgiftsbudget, men udnytte paa rette Maade til Nedsættelse af Skatter. Ogsaa af den Grund kan det ikke undgaas, at der røres ved de sociale Love. Men ved Siden af de øgede Indtægter, Kommunerne kan faa ved, at Automobilomsætningsskatten overføres til dem, vil de Ting, jeg her har nævnt, være i Stand til paa ikke uvæsentlig Maade at aflaste Kommunernes Budget.

Alt det, jeg her har nævnt, er den høje Regering i Stand til at forpurre, det ved jeg meget godt. Saa snart det drejer sig om Besparelser i Statshusholdningen eller Besparelser paa gældende Udgiftslove, og saa snart det i det hele taget drejer sig om konstruktiv Lovgivning som den, jeg hentydede til før, med Ændringer i det finansielle Forhold mellem Stat og Kommuner, saa snart det drejer sig om en saadan Lovgivning, kan en Regering jo altid sætte sig paa den høje Hest, thi den ved, at det er i mange Tilfælde umuligt og i ethvert Tilfælde særdeles vanskeligt for en Opposition uden Administrationens Hjælp at udarbejde Forslag om saadanne Ændringer og at gennemføre saadanne Besparelser. Det ved den højtærede Regering, og maaske siger den til sig selv: Ja, lad os nu vente og se, hvad de kan komme med, uden os kommer de dog ingen Vegne.